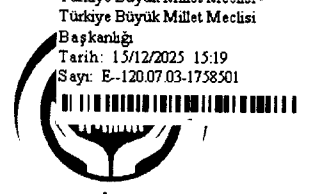

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

7/30552 Sk 11

ACELE

Sayı : E-72079556-610-19038114

Konu : Soru Önergeleri
(7/30552-7/30691-7/30827-7/34336)

7/30691 Sk 11

7/30827 Sk 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA 7/34336 Sk 20

- İlgi : a) 22.07.2025 tarihli ve 1669523 sayılı yazınız.
b) 22.07.2025 tarihli ve 1669528 sayılı yazınız.
c) 22.07.2025 tarihli ve 1669540 sayılı yazınız.
ç) 09.10.2025 tarihli ve 1713228 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde alınan Ankara Milletvekili Sayın Aliye TİMİSİ ERSEVER tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/30552, 7/30691, 7/30827 ve 7/34336 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/30552 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 2 - 7/30691 Cevap Metni (1 Sayfa)
- 3 - 7/30827 Cevap Metni (2 Sayfa)
- 4 - 7/34336 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 7A0F14C1-6BCB-4266-8275-09C6AB0882BF

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA
KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

Ankara Milletvekili Sayın **Aliye TİMİSİ ERSEVER**'e Ait 7/30552 Esas Numaralı Yazılı
Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız ülkemizdeki tüm çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, çocukların ve gençlerin sağlıklı gelişimini temin etmek ve tüm risklere (ihmal, istismar, taciz, şiddet vb.) karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmalar yapmaktadır. Bu çalışmalar çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Bakanlığımız koordinesinde çocuk haklarının etkin bir şekilde uygulanması ve koordinasyonunun sağlanması için “2023-2028 Türkiye Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı” hazırlanmış ve 2023 yılı Nisan ayında yürürlüğe konulmuştur. Belge doğrultusunda çocuk işçiliğine ilişkin somut stratejik amaç, hedef ve eylemler düzenlenmiştir.

Ülkemizde bugüne kadar yürütülen çocuk işçiliğini önlemeye yönelik çalışmalar ile uyumlu olarak, 138 ve 182 sayılı ILO Sözleşmelerinin uygulanmasını da içeren, çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik olmak üzere “Çocuk İşçiliği ile Mücadele Ulusal Programı” oluşturulmuştur. Program dahilinde, çocuk hakları konusundaki farkındalığın artırılması için Bakanlığımızca koordine edilen İl Çocuk Hakları Komitelerinde çocuk işçiliği ile mücadele konusunun özel olarak ele alınması faaliyeti yer almaktadır. Bu doğrultuda, 81 ilimizde oluşturulan Çocuk Hakları İl Komiteleri tarafından her yıl 12 Haziran Çocuk İşçiliği ile Mücadele günü kapsamında farkındalığı artırıcı faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca EU IPA II kapsamında Bakanlığımız ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının ortak yararlanıcısı olduğu “Türkiye’de Çocuk Haklarının Desteklenmesi Projesi” uygulamaya konmuştur. Projenin amaçlarından biri de çocuk işçiliğinin takibi ve önlenmesine yönelik Bakanlık kapasitesinin artırılarak çocuk işçiliğinin önlenmesidir. Projenin “Bileşen 3: Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi” kapsamında Türkiye genelinde 81 ilde görev yapan “Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Hizmet Birimleri” için sekiz modülden oluşan bir hizmet içi eğitim programı geliştirilmiştir. Ardından 30 meslek elemanına eğitici eğitimi verilmiş ve 12 ilde 120 personele yaygınlaştırma uygulaması yapılmıştır. Çocuk işçiliğinin izlenmesi konusunda Ulusal Çalışma Grubu oluşturulmuş ve ilgili tüm paydaşların katkı ve katılımları ile çocuk işçiliğinin tarım, sanayi ve sokak koşulları ayaklarının tümünü kapsayan ve e-metip uygulamalarını genişleten bir izleme sistemi model önerisi geliştirilmiştir.

2021 yılında “22 İlde kırsal bölgelerde çocuklar için koruyucu ve önleyici hizmetler hakkında bilgilendirme yapılması ve ihtiyaçların belirlenmesi” ne yönelik bir çalışma başlatılmıştır. Çalışmada ekipler tarafından ziyaret edilen köylerde aileler ve çocukların yanı sıra muhtarlar, okul idarecileri, belediye görevlileri ve imamlarla da görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma büyükşehirler dışındaki 51 ilde yaygınlaştırılmıştır.

Bakanlığımızca her ilde *Çocuklar Güvende Ekipleri* oluşturulmuş ve ekipler aracılığıyla risk altındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Bakanlığımızca her ilde oluşturulmuş *Çocuklar Güvende Ekipleri* aracılığıyla farklı risk gruplarındaki çocukları korumaya yönelik tespit ve müdahale çalışmalarının yanı sıra izleme faaliyetleri yürütülmektedir. Yapılan alan taramaları neticesinde çocuk ve ailenin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Bu kapsamda;

- *Sokakta Risk Altında Bulunan Çocuklara Yönelik*; alan taramaları yapılmakta, tespit edilen çocuk ve ailelere yönelik yürütülen çalışmalar sonucunda çocuk ve ailenin uygun

sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Ayrıca çocuğun ailesine rehberlik hizmeti sunulmakta, gerek görülmesi halinde aile hakkında adli işlem başlatılabilmekte ve çocuk kurum bakımına alınabilmektedir.

- *Risk Altında Bulunduğu Okullar Tarafından Değerlendirilen Çocuklara Yönelik;* okullarda rehberlik servisi, okul yönetimi ve öğretmenlerle yapılan görüşmeler neticesinde okula devamsızlığı gibi göstergelerle yapılan değerlendirmeler sonucunda risk altında olduğu değerlendirilen veya sosyal hizmet müdahalesi gereken çocukların ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik ailelerle görüşmeler gerçekleştirilmektedir. Görüşmeler sonrası çocuğun ve ailenin ihtiyaçları belirlenerek, buna yönelik koruyucu, önleyici ve destekleyici tedbirler alınmakta, gerekli mesleki çalışmalar gerçekleştirilmekte, çocuğun aile ve okul ortamında takibi yapılmaktadır. Ayrıca okullarda ve aile görüşmelerinde Bakanlığımız hizmetlerine ve ALO 183 Şiddetle Mücadele Hattına ilişkin bilgilendirme çalışmaları gerçekleştirilmektedir.
- *Risk Altında Bulunan Çocukların İzlenmesine Yönelik;* çocukların önlenabilir risklerden korunması ve sağlıklı gelişimlerinin desteklenmesi amacıyla, koruma kararı kaldırılarak ailesine teslim edilen, suça sürüklenen, ihmal edilen, sokakta çalıştırılan veya diğer nedenlerle risk altındaki çocukların ve ailelerinin uzman ekipler tarafından düzenli aralıklarla izlenerek, durumlarına uygun desteklerden yararlanmalarının sağlanması amacıyla düzenli aralıklarla hane ziyareti yapılarak çocuğun ve ailenin risk ve ihtiyaçları değerlendirilmektedir. Gerektiğinde mesleki müdahale ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına da yönlendirme yapılmaktadır.
- *Kırsal Bölgelerde Koruyucu ve Önleyici Hizmet Çalışmalarını Yürüten Çocuklara Yönelik;* köy ziyaretleri gerçekleştirilmekte; bu ziyaretlerde köylerde yaşayan çocukların durumları, aileleri ve köyde bulunan kamu görevlileriyle değerlendirilmektedir. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, çocuklar ve aileleri ihtiyaç duydukları sosyal hizmet modellerinden yararlandırılmakta, risk altında olduğu tespit edilen çocuklar hakkında ilgili mahkemeden koruyucu ve destekleyici tedbir kararları alınmaktadır. Okula devam etmediği tespit edilen çocukların okula devamlarının sağlanması konusunda gerekli çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımız sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir.

Ayrıca hanelerde çocukların hayat standartlarını yükseltmek ve gelişimlerini desteklemek amacıyla yapılan eğitim yardımları sosyal yardım harcamalarımızın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Bakanlığımızca çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, ailelerin güçlendirilmesi, geçici olarak yaşanan sosyal ve ekonomik güçlüğü önüne geçilmesi yoluyla çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanması ile fırsat eşitliğinin oluşturulması amacıyla Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED) verilmektedir. SED Hizmeti bir sosyal yardım değil, sosyal hizmet modelidir. Ailelerin ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanı sıra psikososyal açıdan da desteklenmesini de temel alır.

Bununla birlikte hizmetten yararlanan ailelerden istihdama katılabilecek durumda olanların İŞKUR meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek kendi hayatlarını sürdürebilecekleri iş ve meslek sahibi olmalarına çalışılmaktadır.

SED hizmetinin en önemli bileşeni alanda çalışan meslek elemanları tarafından ailenin ihtiyaç duyduğu konularda psikososyal müdahale bileşenidir. Yapılan inceleme ve değerlendirme sürecinde aile içinde sorunların çözülmesi, ailenin ve çocuğun çevreye uyumu, çocuğun okula uyumu ve eğitime devamı, kriz durumundaki kişilere psikososyal destek

sağlanması, ailelerin ebeveynlik becerilerinin artırılması vb. konularında mesleki müdahalede bulunmaktadır.

Ayrıca SED Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak, fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla 2017 yılında başlatılan “*SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi*” kapsamında 81 ilde SED Hizmetinden yararlanan ortaokul ve lise çağında bulunan çocukların sosyal, kültürel, sportif ve akademik faaliyetlerden faydalandırılması sağlanmaktadır.

Proje ile çocukların boş zamanları, gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmakta, boş vakitlerinde olumsuz ortamlardan/sosyal çevreden ve bunların barındırdığı risklerden korunmaları ve toplum kaynaklarına erişim konusunda fırsat eşitliği sağlanmaktadır. İhtiyaç duyulan vakalarda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbiri alınabilmektedir.

Ayrıca SED Hizmetine ihtiyaç duyan hanelere yönelik olarak uygun bulunması halinde Bakanlığımız tarafından yürütülen diğer çocuk odaklı sosyal ve finansal destek programları da uygulanabilmektedir. (Doğum ve Çoklu Doğum Yardımı, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Öğle Yemeği Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Şartlı Sağlık Yardımları (Sağlık ve Gebelik), Ücretsiz Ders Kitabı, Şartlı Eğitim Yardımları, Yabancılarla Yönelik Şartlı Eğitim Yardımı (YŞEY), Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması, Kur'an Kursu Destek Programı, Eğitim Yardımları Kapsamında Ulaşım Giderlerinin Karşılmasına Yönelik Yardımlar, Öğrenci Barınma-Taşıma-Yemek Yardımı, Genel Sağlık Sigortası Prim Ödemeleri, Eğitim Materyali Yardımı)